

โครงการวิจัย

คนพิการกับการจัดการสุขภาวะในมิติสังคมวัฒนธรรม
กรณีศึกษา ชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน

นายวิสุทธิ เหล็กสมบูรณ์
นักวิจัยอิสระ

หลักการและเหตุผล

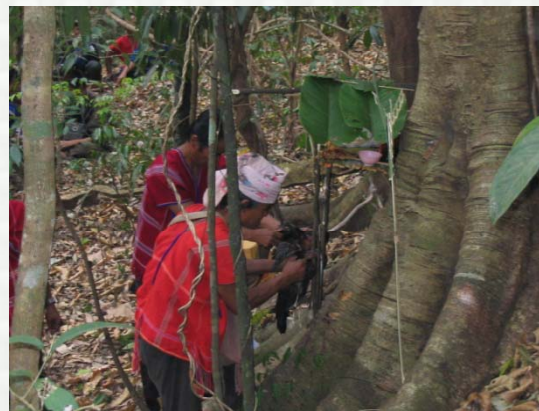
- ๘ ปัญหาสุขภาพคนพิการเป็นเรื่องที่ซับซ้อน และนับวันยิ่งซับซ้อนตามการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วรอบด้านของโลก
- ๘ สุขภาพหรือสุขภาวะคนพิการนั้นไม่ได้มีแต่เรื่องกายภาพ เรื่องใจ หากแต่ยังมีมิติความสัมพันธ์ทางสังคมวัฒนธรรม ความเชื่อ ภูมิปัญญา ที่ต้องอาศัยกระบวนการวิจัยทางสังคมศาสตร์ไป สกัด และถอดรหัสทางวัฒนธรรมออกมา

หลักการและเหตุผล (ต่อ)

- งานวิจัยคือการสร้างองค์ความรู้ ความรู้นำไปประกอบสร้างเป็นความจริงและปฏิบัติการทางสังคม
- หากแต่งานวิจัยเกี่ยวกับผู้พิการยังขาดองค์ความรู้หลายด้าน โดยเฉพาะด้านสังคมวัฒนธรรม
- งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคนพิการมีมุมมองทางสังคมวัฒนธรรม ที่มีมิติชาติพันธุ์ งานวิจัยที่เน้นการสะท้อนมุมมองของคนใน รวมไปถึงกระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วมกับผู้พิการและคนในชุมชน มีอยู่น้อยมาก

หลักการและเหตุผล (ต่อ)

- แม่ฮ่องสอน เป็นจังหวัดที่มีกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ อยู่ 12 กลุ่ม อาทิ ไทใหญ่ ปกาเกอญอ ม้ง ลีซู ลาหู่ ละเวือะ ไทยวน จีนยูนนาน ปะโอ ปาต่อง

หลักการและเหตุผล (ต่อ)

- เป็นพื้นที่ที่ยากลำบากในการเข้าถึงบริการทางการแพทย์ (อุปสรรคทางการคมนาคม , การสื่อสารกับคนต่างวัฒนธรรม , งบประมาณ , บุคลากร ฯลฯ)

หลักการและเหตุผล (ต่อ)

- ๘ ชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์มีการจัดการคนพิการในชุมชนในรูปแบบต่างๆที่เชื่อมโยงกับบริบททางสังคมวัฒนธรรม พื้นฐานความเชื่อ โดยเฉพาะความเชื่อทางศาสนา ภูมิปัญญาท้องถิ่น
- ๘ การจัดการสุขภาพคนพิการในชุมชนชาติพันธุ์เป็นการจัดการเชิงซ้อนควบคู่ไปกับการแพทย์ การสาธารณสุขแผนใหม่

หลักการและเหตุผล (ต่อ)

- คนพิการไม่ได้อยู่แยกตัวโดดๆ หรือถูกปฏิเสธจากชุมชน หากพวกเขายังมีความสัมพันธ์กับความเป็นชาติพันธุ์ ชุมชน ตลอดจนนโยบายและโครงสร้างอำนาจที่เกี่ยวข้อง ทว่า ยังไม่มีงานวิจัยที่ศึกษาและอธิบายปรากฏการณ์ดังกล่าวออกมาอย่างเป็นระบบ

หลักการและเหตุผล (ต่อ)

- ๘ จำต้องมึงานศึกษาวิจัยเพื่อทำความเข้าใจ คนพิการในมิติสังคม วัฒนธรรมซึ่งมีความเชื่อมโยงกับนโยบาย โครงสร้างและระบบ ความสัมพันธ์เชิงอำนาจต่างๆ เพื่อนำไปสู่การการสร้างองค์ความรู้และ พัฒนาสุขภาวะ (กาย จิต ปัญญา สังคม) ของคนพิการต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคนพิการกับความเป็นชาติพันธุ์ ชุมชน ตลอดจนนโยบายและโครงสร้างอำนาจที่เกี่ยวข้อง
2. เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับที่จะนำไปสู่ความเข้าใจเรื่องคนพิการ ในมิติ ความหลากหลายทางชาติพันธุ์ ในมุมมองของคนพิการและคนในชุมชน ที่จะเอื้อต่อการจัดการปัญหา /ขับเคลื่อนนโยบาย ทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ

คำถามการวิจัย

- ๘ คนพิการในกลุ่มไทใหญ่และละเวอะ มีความสัมพันธ์กับความเป็นชาติพันธุ์ ชุมชน ตลอดจนนโยบายและโครงสร้างอำนาจที่เกี่ยวข้องอย่างไรบ้าง
- ๘ พวกเขาสามารถที่จะใช้ความเป็นชาติพันธุ์ในการจัดการปัญหาได้มากน้อยเพียงใด
- ๘ ความสัมพันธ์ดังกล่าวนั้นส่งผลต่อสุขภาวะของพวกเขาอย่างไร
- ๘ อะไรเป็นเงื่อนไขสำคัญที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์และการจัดการสุขภาวะดังกล่าว

กลุ่มเป้าหมาย และระยะเวลาวิจัย

- กลุ่มชาติพันธุ์ไทใหญ่ (ไต) และกลุ่มชาติพันธุ์ละเวอะ (ลัวะ) ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน
- ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา 12 เดือน

พื้นที่ศึกษา

- ชุมชนไทใหญ่ บ้านปางหมู ตำบลปางหมู
อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน
และชุมชนละเวอะ บ้านละอูบ ตำบลห้วย
ห้อม อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน
- ทั้งสองเป็นพื้นที่ต้นแบบด้านงานชาติพันธุ์ใน
หลายเรื่อง โดยเฉพาะการจัดการสังคม
ศิลปวัฒนธรรม มีผู้นำที่สนใจประเด็นผู้
พิการ

ระเบียบวิธีวิจัย

~ ใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพตามสาขามานุษยวิทยาวัฒนธรรม (Cultural Anthropology)

โดยเน้นมิติความเป็นชาติพันธุ์ โดยมีการเก็บข้อมูลในหลากหลายลักษณะ ได้แก่ การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม , การสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วม , การประชุมกลุ่มย่อย , การสัมภาษณ์เจาะลึก

~ การวิเคราะห์จะเข้าไปพร้อมๆกับการเก็บข้อมูล กระบวนการสอบทานข้อมูล และคืนข้อมูลสู่ชุมชน

คณะวิจัย และหน่วยงานภาคี

๘ คณะวิจัย

- นักวิจัย นายวิสุทธิ์ เหล็กสมบูรณ์
- ผู้ช่วยนักวิจัย 4 คน (แกนนำกลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่ 2 คน และผู้แทนเครือข่ายผู้พิการในพื้นที่ 2 คน)

๘ หน่วยงานภาคีในพื้นที่

- อบต. ปางหมู , อบต. ห้วยห่อม , พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จ. แม่ฮ่องสอน , ศูนย์ไทใหญ่ศึกษา , สภาวัฒนธรรม จ. แม่ฮ่องสอน

“ยื่นหลืหน้า หน้า” “ญัันดีไมฮไอ้ะ”
-ขอบคุณมากครับ-